

MIRCEA CEL BĂTRÂN (1386-1418)

„a legbátrabb és legeszesebb a keresztény fejedelmek közül”
török krónikás

Mircea jó szervezőként megerősítette és befejezte az ország intézményi megszervezését, az ország gazdaságának felvirágoztatása és védelmi képességének növelése foglalkoztatta. Tehetséges politikusként és diplomataként jó viszonyt ápolt Moldvával és Lengyelországgal, míg Magyarországgal törökellenes szövetséget kötött. Támogatta a Lázár kenéz vezette szerbek törökellenes harcát (1389) és a Rovinei csatában (1395) és Nikápolynál (Nicopole) (1396) a törökök ellen harcolt. 1402 után különböző trónörökösöket támogatva beavatkozott az Oszmán Birodalom örökösödési harcaiba. A számára megfelelő szultán trónra ültetése nem járt sikerrel, ezért 1417-ben, már idős uralkodóként kénytelen volt a törököknek adót fizetni.

ALEXANDRU CEL BUN (1400-1432)

„ő tette a moldvaiak nevét először ismertté az idegenek előtt”
Dimitrie Cantemir

Igazi országépítőként, Alexandru cel Bun befejezte az ország politikai és egyházi megszervezését. Uralkodásának hosszú idejét béke és jólét jellemezte. Hagyományosan jó viszonyt ápolt Jagelló Ulászló Lengyelországgal, amelyről több szerződés (1402, 1404, 1407 és 1411) is tanúskodik. Katonailag segítette a lengyeleket a teutonok ellen Grünwaldnál (1410) és Marienburgnál (1422). 1420-ban önerőből visszaverte Cetatea Albá-nál az első Moldva-elleni török támadást.

HUNYADI JÁNOS (1441-1456)

„nagy szívű katona, a hegyeken túli nemes és híres család sarja [...] annyira híres lett, hogy [...] elérte az erdélyi vajda rangot
Thuróczy János, Magyarok krónikája

Hátszegről (Hațeg) származó román kenézként áttért a katolicizmusra, fiatalon elsajátította a fegyverforgatást, 1441-ben Erdély (Transilvania) vajdájává, 1446-ban Magyarország kormányzójává választották. A törökök felett számos győzelmet aratott, így 1442-ben a Ialomița folyón vagy 1443-ban a hosszú hadjáratban. A várnai vereség (1444) után Hunyadi tovább folytatta törökellenes harcait, amelynek csúcspontját az 1456-os Nándorfehérvári (Belgrád) csata jelentette. Rövid idő múlva zimonyi táborában, pestisben halt meg, a gyulafehérvári (Alba Iulia) katolikus katedrálisban van eltemetve.

VLAD ŢEPEŞ (1448; 1456-1462; 1476)

„És annyira gyűlölte a rosszat országában, hogyha valaki rosszat tett lopott, hazudott vagy törvénytelenül cselekedett, nem maradt életben.”
„Dracula vajdáról szóló történet”

A Draculaként közismert román uralkodó a határokon túl is nagy ismeretségnek örvend. Önkényuralkodóként bojárellenes politikát folytatott, gazdasági szempontból pedig a belső kereskedelmet támogatta. Megerősítette a hadsereget, amelyre a törökellenes politikáját alapozta. Ennek egyik fontos pillanata a Târgoviștei csata (1462) volt. A törökellenes harc érdekében diplomáciai kapcsolatot alakított ki Corvin Mátyással.

ŞTEFAN CEL MARE (1457-1504)

„Bámulatos férfiú, semmivel sem alábbvaló, mint korának hős katonai parancsnokai, akiket annyira csodálunk [...] a legmegfelelőbb arra, hogy megbízzák [...] a törökellenes harcok vezetésével”

Ion Dlugosz, Lengyelország története

Ştefan uralkodása a moldvai románok önállóságért és érvényesülésért vívott harcának csúcspontját jelenti. Belpolitikailag az uralkodó megvalósította a társadalmi egyensúlyt, amely elősegítette az állam intézményeinek megerősítését, ez pedig Moldvának stabilitást és virágzást

biztosított. Uralkodásának 47 évét több csata jelzi: a magyarokkal Baia (1467), a tatárokkal Lipnic (1469), a lengyelekkel Codrii Cosminului (1497) és a törökökkel: Vaslui (1475), Războieni (1476), Cătlăbuga (1485), Scheia (1486). Uralkodása alatt Moldva nemzetközi tekintélye sokat növekedett.

PETRU RAREŞ (1527-1538; 1541-1546)

„megfélemlíthetetlen tettekrezségével és Ştefan cel Mare-től örökölt lelkiismeretével [...] nagy tehetséggel fonta össze Moldva nevét korának jelentős problémáival”

Nicolae Iorga

A trón átvétele kényes belpolitikai helyzetben valósult meg. Petru Rareşnek szembe kellett néznie az oszmán terjeszkedés veszélyével, amely Magyarország veresége után (Mohács, 1526) egyre súlyosabbá vált. Erdéllyel aktív politikai kapcsolatot alakított ki, a Habsburgokkal és Lengyelországgal oszmánellenes szövetséget kötött. Az 1538-as nagy török támadás idején saját hívei és bojárai elárulták és lecsérélték. Második uralkodása már a török alárendeltségben telt.

A FÜGGETLENSÉGI HARC és AZ EGYESÍTÉS

Mihai Viteazul uralkodása a korszak hagyományai szerint a Porta beleegyezésével kezdődött. Uralkodása kezdetén az oszmán hódoltság súlyosbodott, és a birodalomnak fizetett adók is növekedtek. Ebben a helyzetben Mihai önszántából csatlakozott a Szent Ligához, a Habsburg Birodalom, a többi román állam és olyan keresztény államok mellett, mint Spanyolország, Velence, a Pápai Állam valamint Mantua, Toscana és Ferrara hercegségei. A konfliktus a törökökkel az 1594-es oszmánellenes lázadással kezdődött, amit a Călugăreni-i és Giurgiu-i csaták követtek. Az ezt követő időszakban az uralkodó váltogatta a katonai összetűzés és diplomácia eszköztárát. Elért sikereinek köszönhetően békét kötött a törökökkel (1597) és szerződést írt alá a Habsburgokkal (1598). A román országok közös törökellenes frontja megsemmisült, mert Moldvába (Moldova) és Erdélybe (Transilvania) lengyelbarát illetve törökbarát uralkodók kerültek; ez készítette Mihai Viteazult arra, hogy megpróbálja ennek a frontnak a megújítását a három ország egyesítésével.

Belpolitikáját tekintve, az uralkodó a bojárságot támogatta, akiknek kérésére megtörtént a parasztok röhghöz kötése.

II. Rudolf császár engedélyével Mihai Viteazul 1599-ben betört Erdélybe, Sellenberknél (Şelimbăr) legyőzte Báthory András erdélyi fejedelmet és bevonult Gyulafehérvárra (Alba Iulia), ahol Erdély uralkodójává nyilvánította magát. 1600 tavaszán Moldvából elűzte Ieremia Movilă lengyelbarát uralkodót. A három román ország most már egy vezetés alá került. Az egyesítés nem tartott sokáig; összeomlásához hozzájárult Lengyelország, a Habsburg Birodalom és az Oszmán Birodalom, illetve az erdélyi magyar nemesség. A miriszlói (Mirislău, 1600) vereség után elveszítette Erdélyt, miközben a Movilă család tagjai lengyel segítséggel trónra kerültek Moldvában és Havasalföldön (Ţara Românească) is. Mihai Viteazul Prágában a császárhoz folyamodott, akit sikerült meggyőznie ügyéről, és aki Giorgio Basta generális vezetésével katonai segítséget küldött Erdély visszahódítására (Magyargorosló/Gurăslău, 1601). Ugyanakkor Havasalföldet is sikerült Simion Movilă eltávolításával visszaszereznie. Néhány nappal később, Basta parancsából Mihai Viteazul-t meggyilkolták. A három román ország egyesítése hosszú időn keresztül meghihlette, a nemzeti eszménnyel lelkesítette a történészeket és a romantika korának íróit egyaránt.